

A Magyar Köztársaság nevében!

A Pécsi Ítéltábla Pécsett, a 2008. évi május hó 15. napján megtartott nyilvános fellebbezési tárgyalás alapján meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A másodfokú bíróság a halált okozó testi sértés bűntette miatt a **vádlott** ellen indult büntetőügyben a Baranya Megyei Bíróság 7.B.254/2007/7. számú ítéletét az alábbiak szerint változtatja meg:

- a vádlott büntetését 1 (egy) év börtönre és 1 (egy) év közügyektől eltiltásra enyhíti;
- a megsemmisíteni rendelt 4 db vérgyanús szennyeződést tartalmazó gézkötöző és a hurkapálca lefoglalását megszünteti.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a vádlottat, hogy fizessen meg az államnak 10.200 (tízezer-kettőszáz) forint másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költséget. A másodfokú eljárásban felmerült további 48.300 (negyvennyolcezer-háromszáz) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a vádlott és védője jelentett be fellebbezést a kiszabott büntetés enyhítése végett.

A Pécsi Fellebbviteli Főügyészség átiratában bizonyítás felvételét, az ezt követően tartott

nyilvános tárgyaláson az elsőfokú ítélet helybenhagyását indítványozta.

A védő a fellebbezési tárgyaláson előadott perbeszédében fellebbezését eltérő minősítés érdekében, valamint a kiszabott büntetés enyhítése végett tartotta fenn.

A másodfokú bíróság a jogorvoslattal megtámadott határozatot a Be.348.§ (1) bekezdése értelmében a megelőző bírósági eljárással együtt bírálta felül.

Ennek során észlelte, hogy a Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Kar Igazságügyi Orvostani Intézete által a sértett boncolását követően a halál okáról és körülményeiről adott szakvélemény elkészítésében - eseti szakértőként - dr.M. H. intézeti orvos is részt vett.

Az igazságügyi szakértőkről szóló 2/1988. (V.19.) IM rendelet 45.§ (2) bekezdése azonban akként rendelkezik, hogy a halál okának megállapítása igazságügyi orvosi boncolás során történik, melyet két állandó, vagy két kijelölt szakértő végez.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bírósági eljárásban megvalósult eljárási szabálysértés orvoslása érdekében a Be.353.§ (1) bekezdése alapján bizonyítás felvételét rendelte el, és a szakértői vélemény elkészítésére a Kaposvári Igazságügyi Szakértői Intézetet rendelte ki.

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást a Be.352.§ (1) bekezdésének a) pontja értelmében - az iratok tartalma és a felvett bizonyítás alapján - az alábbiak szerint egészítette ki, illetve helyesbítette:

A vádlottat a Komlói Városi Bíróság a 2008. évi május hó 9. napján jogerőre emelkedett 2.B.381/2007/17. számú ítéletével a 2007. október 16-án elkövetett csalás vétsége miatt 40.000 forint pénzbüntetésre ítélte *(a vádlott erkölcsi bizonyítványa a másodfokú iratok 11/III. sorszáma alatt)*.

A másodfokú bíróság mellőzte az elsőfokú ítélet 4. oldalának 3. bekezdésében a sérülések felsorolására vonatkozó részt. Helyébe a következők kerültek:

A sértett a következő sérüléseket szenvedte el:

- 1./ A fejtető bőrének 30x30 mm nagyságú bőralatti bevérzését egyrendbeli, legalább közepes erővel érvényesülő tompa erőbehatás útján.
- 2./ A fejtető repesztett sebzését egyrendbeli, kiserejű tompa erőbehatás következtében.
- 3./ A bal fülkagyló ívének megfelelően a fülnyílás vonalában, a belső íven 5 mm hosszan elhelyezkedő repesztett sebzést egyrendbeli, legalább közepes erővel érvényesülő tompa erőbehatás során.

- 4./ A homlokrégió jobb oldalán 60x40 mm-es területen lévő zúzott sebzést egyrendbeli, legalább közepes erővel érvényesülő tompa erőbehatás nyomán.
- 5./ A homlokrégió bal oldalán 50x60 mm nagyságú bőralatti bevérzéssel és a szemöldökkel párhuzamosan haladó 25x5 mm-es, valamint a szemöldökív külső harmadában elhelyezkedő 20x7 mm-es bőrhorzsolással kísért zúzódást legalább egyrendbeli, közepes erővel érvényesülő érdes- egyenetlen felszínű tárggyal okozott közvetlen tompa erőbehatás, vagy ilyen felszínű tárggyon történő érintőleges elmozdulás következtében.
- 6./ A bal szemet oldalról ívben megkerülő 50x20 mm nagyságú bőralatti bevérzéssel kísért 15 mm hosszúságú repesztett sebzést egyrendbeli, legalább közepes erővel érvényesülő tompa erőbehatás nyomán.
- 7./ A jobb szemet oldalról megkerülő, az alsó szemhéjra terjedő, 15 mm hosszúságú vonalas bőr alatti bevérzést egyrendbeli, legalább közepes erejű tompa erőbehatás során.
- 8./ Az orrcsont - 25x25 mm-es területen bőralatti bevérzéssel kísért - törését egyrendbeli, legalább közepes erővel érvényesülő tompa erőbehatás útján.
- 9./ Az orrtő, az orrcsúcs, valamint a baloldali orrnyílás körüli bőralatti bevérzéssel kísért zúzódását legalább három rendbeli, közepes erejű tompa erőbehatás következményeként.
- 10./ A felsőajak jobb oldalának 3x4 mm nagyságú bőralatti bevérzését egyrendbeli, legalább közepes erővel érvényesülő tompa erőbehatás eredményeként.
- 11./ Az állcsúcs 14x10 mm nagyságú bőralatti bevérzéssel kísért zúzódását egyrendbeli, legalább közepes erővel érvényesülő tompa erőbehatás révén.
- 12./ A bal alkar feszítő oldalának közvetlenül a könyökrégió alatt elhelyezkedő 15x5 mm nagyságú zúzódását egyrendbeli, legalább közepes erejű tompa erőbehatás útján.
- 13./ A bal kéz III. és IV. ujj kézközépcsontjának megfelelő 35x35 mm nagyságú bőralatti bevérzését legalább egyrendbeli közepes erővel érvényesülő tompa erőbehatás során.
- 14./ A bal kéz III. ujj alapperce bőrének 10 mm-es hosszúságú horzsolásos bőrsérülését egyrendbeli, kiserejű érdes- egyenetlen felszínű tárggyal okozott közvetlen tompa erőbehatás vagy ilyen felszínű tárggyon történő érintőleges elmozdulás eredményezte.

- 15./ A jobb alsó végtagon a térdkalács bőrének négy - egy 15x20 mm-es, egy 5x3 mm-es, egy 15x5 mm-es és egy 10x7 mm-es nagyságú - bőralatti bevérzését négyrendbeli közepes erővel érvényesülő tompa erőbehatás következtében.
- 16./ A jobb kézfej I. és II. ujjá kézközépcsontjának megfelelő területen a bőr horzsolását egyrendbeli, kiserejű érdes- egyenetlen felszínű tárggyal okozott közvetlen tompa erőbehatás vagy ilyen felszínű tárgyon történő érintőleges elmozdulás útján.

A sértett halálát közvetlenül megelőző sérülések együttes előfordulása azok bántalmazásos eredetének tényét támasztja alá, ugyanis több anatómiai régióban és egyes anatómiai régióon belül is keletkeztek véletlenszerű mechanizmussal - eséssel - nem magyarázható elváltozások.

A sértett jobb alsó végtagján, a térdkalács bőréen, a jobb lábszáron a sípcsont élén, valamint a hát bőrének baloldali lapockacsont csúcsán több pörkkel fedett bőrelváltozás a halál bekövetkeztét legalább 6-12 órával, de legfeljebb 3-4 nappal megelőzve keletkezett. A bal alkar hajlító felszínén észlelt vonalas jellegű, éles szélű metszett sebzések önpusztító cselekményre típusos külsérelmi nyomok voltak. *(Dr.1.számú szakértő és dr.2.számú szakértő szakvéleménye a másodfokú iratok 10. sorszáma alatt.)*

Az ekként kiegészített, illetve helyesbített tényállás most már mentes a Be.351.§ (2) bekezdésében felsorolt megalapozatlansági hibáktól és hiányosságoktól, az a bizonyítékok indokolt és okszerű mérlegelésén alapul.

Az elsőfokú bíróság a fentebb említett, és a másodfokú eljárásban kiküszöbölt kivételtől eltekintve a perrendi szabályok betartásával folytatta le a bizonyítási eljárást, melynek során felkutatta és megvizsgálta azokat a bizonyítékokat, amelyek a tényállás megfelelő felderítéséhez szükségesek voltak. A megállapított tényállást helyesen alapította a vádlott beismerő vallomására, amelyet a rendelkezésre álló egyéb bizonyítékok, főként az igazságügyi orvosszakértői vélemény, a DNS vizsgálatról készített szakvélemény, valamint a kihallgatott tanúk vallomása is alátámasztott.

A fentiek szerint kiegészített, illetve helyesbített tényállás - amelyet jogorvoslati kérelemmel sem támadtak - a Be.352.§ (2) bekezdése alapján irányadó volt a fellebbezési eljárásban is.

E tényállásból az elsőfokú bíróság helyesen következtetett a vádlott büntetőjogi felelősségére, és cselekményének minősítése is megfelel az anyagi büntető jogszabályoknak.

A másodfokú bíróság azonban nem értett egyet az elsőfokú bíróságnak a minősítést alátámasztó jogi indokolásával, ezért azt mellőzve a következőkre kíván utalni:

A vádbeli napon a vádlott és a sértett - mások jelenlétében - együtt italozott, majd a sértett a vádlottat és családját a lakására kísérte. Ennek során közöttük nézeteltérés, veszekedés nem volt, és semmi sem utalt a sértett későbbi, élet elleni támadássá fajuló magatartására. Ennek fényében kell megítélni a kaput bezárni kívánó vádlott azon cselekményét, hogy a sértett hívására - beszélgetés céljából - újra kiment az utcára. Tehát nem a jogos védelmi helyzetet kizáró verekedésre kihívásról és annak elfogadásáról volt szó.

A vádlott a sértett késsel történő támadásakor nyilvánvalóan a Btk.29.§ (1) bekezdésében meghatározott jogos védelmi helyzetben volt, hiszen - a sértettnél lévő eszköz jellegére, a célba vett testtájakra, illetve a megölését kilátásba helyező kijelentésekre figyelemmel - az élete ellen irányuló jogtalan támadás érte. A sértett szándékának komolyságát bizonyítja az a körülmény is, hogy a vádlottnak az elhárító tevékenysége során - nem is a célba vett testtájékon - elszenvedett sérülése is közvetetten életveszélyes volt.

Éppen ezért nem vonható büntetőjogi értékelés alá a vádlottnak az az elhárító tevékenysége, hogy a sértettet térdhajlaton rúgta. Miután a rúgás következtében a súlyos fokban ittas sértett a földre került, kezéből a kést kiejtette és önerőből képtelen volt felállni: a vádlott jogos védelmi helyzete megszűnt. A jogtalan támadást elhárította, ismételt támadás közvetlen veszélye pedig nem fenyegetett.

A jogirodalom a jogos védelem ún. túllépésének kétségtelenül két formáját ismeri; az arányosság követelményének megsértése mellett ide sorolja az időbeli túllépést is. A következetesen érvényesülő bírói gyakorlat azonban ez utóbbit nem tekinti a jogos védelem jogintézményének körében értékelhető magatartásnak. A Legfelsőbb Bíróság 15. számú irányelve (III/6. pont), illetve az ehhez kapcsolódó eseti döntések (BH 2006. 339) nyilvánvalóvá teszik, hogy az ún. időbeli túllépés nem teremt alapot a Btk.29.§ (2)-(3) bekezdéseinek alkalmazására. A törvény szövegében szereplő, az elhárítás szükséges mértékének túllépése ugyanis egyértelműen az arányosság követelményének sérelmére utal, az időbeli túllépés tehát nem vonható a hatálya alá.

A sértett földre kerülését és a kés elejtését követő vádlotti magatartás tehát kívül esik a jogos védelem körén, tévesen utalt ezzel kapcsolatban az elsőfokú bíróság a jogos védelem ijedtségéből, illetve menthető felindulásból történt túllépésére.

A másodfokú bíróság megítélése szerint a vádlott szándéka még eshetőleges formában sem terjedt ki a földön fekvő sértett halálára, amikor őt több alkalommal megrúgta. Noha acélbetétes bakancsot viselt, és az erőbehatások nagy része a fejre érte: nem lehetett figyelmen kívül hagyni azt, hogy a rúgások mindössze közepes, illetve kis erejűek voltak, a sértett az eszköz nélküli bántalmazások következtében mindössze egy súlyos - 2-4 hét gyógytartamú orrcsonttörést -

sérülést szenvedett, az összes többi sérülés gyógytartama nyolc napon belüli volt. Ezeket a körülményeket összességében értékelve a másodfokú bíróság tehát arra a következtetésre jutott, hogy a vádlott szándéka mindössze testi sértés okozására irányult.

Ugyanakkor a vádlott tisztában volt a sértett ittasságával, annak mértékével. Kellő körütekintés és figyelem mellett ezért számolnia kellett volna azzal, hogy a földön fekvő sértett önmentésre képtelen állapotban van, erre figyelemmel a sérüléseivel együtt járó vérzés akár a halálát is okozhatja. Ezt a figyelmet és körütekintést azonban elmulasztotta, így a halálos eredmény vonatkozásában a gondatlanság enyhébb foka (negligencia) terheli.

Nem értett egyet a másodfokú bíróság a védőnek a sértett bántalmazása és a halálos eredmény közötti okozati összefüggés hiányára utaló érvelésével. A vádlotti bántalmazás hiányában ugyanis a sértett orrvérzése, valamint vérbelehelés folytán fulladása nyilvánvalóan nem következett volna be. Az okozati összefüggés tehát a vádlott magatartása és az eredmény között fennáll.

Miután a vádlott magatartása indította el a halálhoz vezető okfolyamatot, amelyet más - azt megszakító - tényező nem befolyásolt, a Btk.170.§ (1) bekezdésében meghatározott és az (5) bekezdés II. fordulata szerint minősülő halált okozó testi sértés büntetében történő bűnösség megállapítására törvényesen került sor. Ilyen indokok mellett értett tehát egyet a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által alkalmazott minősítéssel.

A másodfokú bíróság a büntetés kiszabása körében súlyosító körülményként értékelte az ittas állapotban való elkövetést, a vádlott büntetett előéletét, amelynek kapcsán azonban hangsúlyozni kell, hogy korábban más jellegű, kevésbé súlyos bűncselekmény elkövetése miatt került sor vele szemben büntetés kiszabására. További súlyosító körülmény a büntetőeljárás hatálya alatti ismételt bűnelkövetés.

Nagyobb nyomatékkel értékelhető enyhítő körülmény volt a vádlott fiatal felnőtt kora (hiszen a bűncselekmény elkövetésekor huszadik életévét nem töltötte be), a bűnösségre is kiterjedő beismerő vallomása, megbánása, továbbá az a körülmény, hogy az elkövetésre méltányolható okból származó erős felindulásban került sor, amit a sértett semmivel nem indokolható jogellenes támadása váltott ki. (Ölési szándék hiányában a Btk.167.§-a szerinti minősítésre nem kerülhetett sor, a méltányolható okból származó erős felindulást ezért a büntetés kiszabása során kellett figyelembe venni.) Hasonlóképpen nagy nyomatékkel értékelt enyhítő körülmény a vádlott bűncselekménnyel összefüggésben elszenvedett súlyos, közvetetten életveszélyes sérülése is.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a büntetés kiszabásakor nem volt kellő figyelemmel a nagy számú és nagy nyomatékú enyhítő

körülményre, ezért a vádlottal szemben indokolatlanul súlyos szabadságvesztést szabott ki. Erre figyelemmel a másodfokú bíróság a Btk.87.§ (1) és (2) bekezdésének c) pontja alapján az ún. enyhítő szakasz teljes kimerítésével a szabadságvesztés tartamát 1 év börtönre, és ezzel arányosan a közügyektől eltiltás tartamát is 1 évre enyhítette. A büntetés próbaidőre történő felfüggesztésére azonban - döntően a büntetőeljárás alatti ismételt bűnelkövetés folytán - nem látott lehetőséget.

Az enyhítést célzó fellebbezések tehát megalapozottak voltak.

Észlelte a másodfokú bíróság, hogy az elsőfokú bíróság a megsemmisíteni rendelt bűnjelek tekintetében elmulasztotta a lefoglalás megszüntetését, ezért azt a Be.155.§ (8) bekezdése szerint pótolta.

A kifejtettekre figyelemmel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Be.372.§ (1) bekezdése alapján a büntetést kiszabó és a bűnjeleket érintő részében megváltoztatta, míg egyéb törvényes rendelkezéseit a Be.371.§ (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

A másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költségből a védői díj viselésére a vádlott a Be.381.§ (1) bekezdése alapján köteles. Az ismételt szakértők eljárásával kapcsolatos bűnügyi költséget a Be.338.§ (2) bekezdése alapján az állam viseli figyelemmel arra, hogy ez a költség nem a vádlott mulasztása folytán, szükségtelenül merült fel.

P é c s, 2008. május 15.

Dr.Krémer László s.k. a tanács elnöke, Dr.Halász Etelka s.k. előadó bíró, Dr.Tóth Sándor s.k. bíró

A Baranya Megyei Bíróság 7.B.254/2007/7. számú ítélete a Pécsi Ítéltábla Bf.II.2/2008/11. számú ítélete folytán - az abban írt változtatásokkal - a 2008. évi május hó 15. napján jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált.

.Krémer László s.k.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül: